

Het broednest komt op gang

Tekst Servaas van der Horst

Samen met zijn vrouw Gabrielle Groen in 't Woud runt Servaas van der Horst imkerij Achter 't Duunhek op de westelijke punt van Ouddorp. Dit jaar deelt hij hun gezamenlijke ervaringen met imkeren in de beginnersrubriek. Servaas is secretaris van de Imkervereniging van Goeree-Overflakkee en momenteel in opleiding tot leraar imkeren.

Februari, en het voorjaar nadert. U en ik willen weten hoe de volken de winter uit komen. Wat tref ik aan bij de eerste voorzichtige inspectie, heb ik de muizen inderdaad buiten de kast gehouden?

Op de eerste zonnige dagen vliegen de bijen bijna aarzelend op de krokussen, winterakonieten en sneeuwklonjes. Het liefst zo dicht mogelijk bij huis, er is nog te weinig energie voor lange afstanden. Ik haal het deksel eraf en voel met blote handen het afdekplastic. Vagelijk warm, het broednest is op gang gekomen, een hoopvol teken. Eind deze maand wrikken Gabrielle en ik de broedkamers even los om de bodems schoon te maken. Sommige kasten hebben we op twee broedkamers ingewinterd. Is de onderste leeg, dan gaat die ervan af. En dan blijft het nog even spannend tot april, wanneer we op de dagen boven de 15 °C de voorjaarsinspectie kunnen doen.

Plannen maken

De rust van de wintermaanden is een mooie gelegenheid om terug te kijken op het afgelopen bijenjaar en plannen te maken voor 2025, want er valt veel te beslissen.

Stel, u bent een beginnend imker en u heeft het volk dat u aan de basiscursus heeft overgehouden door de eerste winter geloodst. Wat nu? Wat mij betreft gaat u zo snel mogelijk naar in ieder geval twee volken, want dan valt er iets te doen als uw eerste volk bij-

voorbeeld moerloos raakt. Eén bij is geen bij, maar een bijenvolk in zijn eentje is ook niet veel. Ik speur graag naar zinvolle adviezen en deel graag de tip van Scientific Beekeeper Randy Oliver (scientificbeekeeping.com): timmer een bokje per twee kasten, zo kunt u vanaf de zijkant werken, heel prettig voor uw rug.

Hoe gaat u administreren? Op de basiscursus heeft u geleerd met een kastkaart te werken. Een vel papier onder het deksel met misschien een voorgeprinte indeling waarin u de belangrijkste gegevens bij ieder bezoek invult, zo hoort het. Maar uw pen weigert, het papier wordt nat in een onverwachte regenbui en de wind trekt het laatste droge stuk de struiken in. Wij hebben al snel gekozen voor de digitale kastkaart van Beep, gratis en in het Nederlands (beep.nl). Het is een platformafhankelijke webapp die het bijvoorbeeld mogelijk maakt ook vanuit de huiskamer weer even na te kijken hoe het stond met het volkje

twee kilometer verderop. O ja, daar moest een honingkamer op, neem ik nu mee.

Wilt u zichzelf helemaal verwennen, overweeg dan de installatie van een BeepBase. Dat is een elektronische weegschaal/thermometer/microfoon waarmee u op afstand een kast in de gaten kunt houden. Elke kwartier zendt de Base een korte reeks metingen naar een ontvanger, die staat in verbinding met de router en zo zie ik vier keer per uur op mijn mobiele telefoon hoe het gaat met de kast. Het eerste wat Gabrielle en ik doen als we wakker worden? Kijken op onze Beep-app! En als we vanaf januari de temperatuur zien oplopen, weten we dat de moeder aan de leg is.

De BeepBase is niet zonder nadelen. Ten eerste is het systeem behoorlijk aan de prijs. Ten tweede meet ik maar in één kast, en misschien is dat net bezet met een uitzonderlijk volk.

Minipluskastje. Foto Bijenhuis

Beep base. Foto Stichting BEEP

Honingbij boven een veldje krokussen. Foto HJBC-Canva

Weg naar succes

U heeft uw eerste volk waarschijnlijk gehuisvest in een spaarkast, het meest gebruikte formaat in Nederland. Maar er zijn meer wegen die naar succes leiden. Dadant, Apimaye, topkast, zesramers, Warré, Miniplus, de lijst is eindeloos. En ik heb ze allemaal geprobeerd.

Een collega-imker in mijn vereniging houdt bijen in Dadant en is zeer tevreden. Ook blogger Ben Som de Cerff is een aanstekelijk pleitbezorger van deze kastenmaat. Dadant is een stuk groter dan spaarkast en er wordt altijd geïmkerd op één broedkamer. Dat maakt het zoeken van de koningin een stuk eenvoudiger. Maar ik heb een paar volle honingkamers Dadant getild en... besloten het op spaarkast te houden. Van de Apimaye, de dubbelwandige

kunststofkast uit Turkije, heb ik ook weer afscheid genomen; de raamaat wordt niet gebruikt op Goeree-Overflakke.

De topkast is een *top bar hive* op spaarkastformaat en dus uitwisselbaar met onze andere kasten, die mag blijven. Van de vier Warrékasten die ik cadeau kreeg, heb ik een beetje spijt. De bijen worden geacht zelf de toplat-ten uit te bouwen, vanaf reepjes kunstraat. Dat hebben ze keurig gedaan, maar de raat is erg kwetsbaar en de bijen kitten alles vast aan dat leuke kijkruitje. Abt Warré was duidelijk van vóór varroa; wij willen gewoon raampjes kunnen lichten om de gezondheid van het volk te blijven volgen. De tweede kamer hebben we dus voorzien van Hoffmannraampjes. In maart weten we of het volk genoeg

naar boven is gegaan om afscheid te kunnen nemen van de kliederboel op de begane grond.

De Miniplus is een blijvertje. Het is een goed geïsoleerd doosje en geldt als de kleinste maat waarin een nieuw volk succesvol de winter kan doorkomen. Ik zag bij Ben Som de Cerff wel stapels van zes randjes hoog. Op onze imkerij hebben wij nieuwe volkjes gehuisvest op twee en drie randjes, op eigen honing, en zijn erg benieuwd naar de gezondheid dit voorjaar.

Hoeveel kamers

De basiscursus gaat uit van imkeren op twee broedkamers. De zwermneiging zou minder zijn, en raatvernieuwing gaat bijna automatisch. Maar zoveel imkers zoveel meningen, en dus zijn er schrijvers die zweren bij éénbaksimkeren met gewone broedkamerramen en imkers die helemaal gelukkig worden van broedkamers met *duhoka* (dubbele honingkamer)-ramen. Bij mij staan nu de meest kasten op één gewone broedkamer, en dat bevalt goed. Het helpt dat ik aan huis imker en daardoor vrijwel elke zwerm kan scheppen. Maar staan uw kasten verder weg, dan zijn dubbele broedkamers misschien beter.

Keuzes, kortom, juist voor de beginnende imker, veel keuzes. Maar ik ga nu eerst verwachtingsvol naar de wilgen in de tuin kijken. Het voorjaar mag beginnen.

Bekijk voor meer informatie:

- Scientific Beekeeper Randy Oliver: <https://scientificbeekeeping.com>
- Digitale kastkaart van Beep: <https://beep.nl>
- BeepBase: <https://beep.nl/index.php/beep-base>
- Bouwtekening top bar hive: www.imkerpedia.nl/downloads/TBH-Johan-van-Eldik.pdf
- Warrékast: www.imkerpedia.nl/wiki/index.php/Warr%C3%A9_kast ●